

NORGES HØYESTERETT

Den 21. mai 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei og dommerne Skoghøy og Normann i

HR-2015-01111-U, (sak nr. 2015/701), sivil sak, anke over beslutning:

A

mot

Staten v/Pasientskadenemnda

(advokat Henrik W. Bärnholdt)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens nektelse av å fremme en anke etter tvisteloven § 29-13 andre ledd i en sak om pasientskadeerstatning.
- (2) A ble hjerteoperert i 2008. Etter As syn burde diagnosen vært satt tidligere – med den følge at en del av de medisinske konsekvensene kunne vært unngått. Han krevde på denne bakgrunn erstatning fra Norsk Pasientskadeerstatning (NPE), men kravet ble avslått både av NPE og av Pasientskadenemnda.
- (3) Ved stevning av 15. oktober 2012 gikk A til sak mot staten v/Pasientskadenemnda for Oslo tingrett. Medisinsk sakkyndige for tingretten konkluderte med at det forelå ansvarsgrunnlag, og saken ble da stanset mens NPE og Pasientskadenemnda behandlet saken på ny. Pasientskadenemnda la i det nye vedtaket rettsoppnevnt sakkyndiges vurderinger til grunn og tilkjente erstatning på 168 000 kroner. Dette beløpet er utbetalt. Saken for tingretten ble etter dette begrenset til å gjelde erstatning utover det som ble tilkjent av Pasientskadenemnda.
- (4) Tingretten avsa 7. juli 2014 på grunnlag av forenklet domsbehandling etter tvisteloven § 9-8, dom med slik slutning:

"1. Staten v/Pasientskadenemnda frifinnes.

2. A betaler sakskostnader med 15 000 – femtentusen – kroner til Staten v/Pasientskadenemnda."

(5) A anket til Borgarting lagmannsrett. Ankesaken ble registrert innkommet hos lagmannsretten 17. september 2014. Søknad om fri sakførsel ble avslått av lagmannsretten, og Høyesterett forkastet anken over lagmannsrettens beslutning ved forenklet kjennelse 12. november 2014, jf. tvisteloven § 30-9 andre ledd (HR-2014-2198-U). Lagmannsretten satte deretter frist for betaling av rettsgebyr til 1. desember 2014. I brev 8. desember 2014 sendte lagmannsretten varsel om mulig nektelse av å fremme anken etter tvisteloven § 29-13 andre ledd.

(6) Lagmannsretten avsa 12. mars 2015 beslutning med slik slutning:

"1. Anken nektes fremmet.

2. I sakskostninger for lagmannsretten betaler A 7 000 – syvtusen – kroner til staten ved Pasientskadenemnda innen to uker etter beslutningens forkynnelse."

(7) A har i rett tid påanket lagmannsrettens beslutning til Høyesterett og har i hovedsak gjort gjeldende:

(8) Lagmannsrettens varsel om at saken vurderes nektet fremmet jf. tvisteloven § 29-13 fjerde ledd er sendt ut for sent. Det skal sendes senest en måned etter at ankesaken ble registrert innkommet i lagmannsretten. Lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull og resultatet er åpenbart uforsvarlig og urimelig.

(9) A har nedlagt slik påstand:

"1. Beslutningen i sak nr. 14-148094ASD-BORG/03 oppheves.

2. A tilkjennes sakskostnader."

(10) *Staten ved Pasientskadenemnda* har inngitt tilsvaret og har i hovedsak gjort gjeldende:

(11) Lagmannsrettens avgjørelse er korrekt både når det gjelder resultat og begrunnelse.

(12) Staten v/Pasientskadenemnda har nedlagt slik påstand:

"1. Anken forkastes.

2. Staten v/Pasientskadenemnda tilkjennes sakens omkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett."

(13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

- (14) Ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, se tvisteloven § 29-13 femte ledd. Etter etablert praksis omfatter dette blant annet om den begrunnelse som lagmannsretten har gitt for nektelsesbeslutningen er tilstrekkelig til å vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving, og om det ut fra retts- og bevissspørsmålene i saken var forsvarlig å nekte anken fremmet på grunnlag av skriftlig og forenklet behandling.
- (15) Utvalget er kommet til at anken må tas til følge.
- (16) Det følger av tvisteloven § 29-13 fjerde ledd at dersom lagmannsretten skal kunne nekte anke fremmet etter § 29-13 andre ledd, må varsel sendes senest én måned etter at lagmannsretten "mottok ankesaken" og før den videre saksforberedelse er tatt opp med partene. Én månedsfristen må regnes fra den dag lagmannsretten mottok saksdokumentene fra tingretten, jf. Schei mfl., Tvisteloven – kommentarutgave, Bind II, 2. utgave 2013, side 1042. Ankesaken ble mottatt av lagmannsretten 17. september 2014, mens varsel om at lagmannsretten vurderte å nekte anken fremmet, ble sendt 8. desember 2014. Dette er over halvannen måned for sent.
- (17) Lagmannsretten har lagt til grunn at én månedsfristen i § 29-13 fjerde ledd ikke begynner å løpe før ankegebyret er innbetalt. Dette er begrunnet med at det både vil være "uhensiktsmessig og prosessøkonomisk uheldig dersom lagmannsretten skal gjennomgå saken før gebyr er betalt med henblikk på om det skal sendes varsel etter § 29-13 fjerde ledd", og at det for å kunne ta stilling til om anken bør vurderes nektet fremmet, "kreves en grundig gjennomgang av saken som, dersom gebyr ikke blir betalt, kan vise seg helt unødvendig".
- (18) Etter ankeutvalgets oppfatning er det ikke grunnlag for å tolke § 29-13 fjerde ledd slik at fristen ikke begynner å løpe før ankegebyr er betalt. Ordlyden i § 29-13 fjerde ledd er klar. Bestemmelsen sier at fristen begynner å løpe den dag lagmannsretten "mottok ankesaken". Bakgrunnen for at fristen er så kort, er at anke bare kan nektes fremmet etter § 29-13 andre ledd dersom lagmannsretten uten ytterligere forhandlinger har et forsvarlig grunnlag for å konstatere at anken klart ikke kan føre frem, jf. ankeutvalgets kjennelse 6. mai 2015 (HR-2015-987-U) avsnitt 17. Etter at fristen er utløpt eller lagmannsretten har tatt den videre saksforberedelse opp med partene, bør den ankende part kunne innrette seg på at anken blir tatt til behandling etter alminnelige regler.
- (19) Lagmannsrettens nektelsesbeslutning må etter dette oppheves. Det er da ikke nødvendig å gå inn på de øvrige anførsler som den ankende part har gjort gjeldende.
- (20) Den ankende part, som er selvprosederende, har krevd sakskostnader uten å oppgi beløp. Utvalget finner at staten i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 må pålegges sakskostnadsansvar for Høyesterett, og at kostnadene passende kan fastsettes til 5 000 kroner med tillegg av rettsgebyr på 5 160 kroner, jf. § 20-5 første ledd tredje punktum.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Pasientskadenemnda til A 10 160 – titusenetthundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: